

2002 SONRASI TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNDE GRUBU BULUNAN SİYASİ PARTİLERİN BEYANNAMELERİNDE AFET VE ACİL DURUM

Öğr. Gör. Ahmet ÇABUK¹

ÖZET

Doğal ya da insandan kaynaklı bir tehlike meydana geldiğinde insan, insan dışındaki canlılar ve cansız varlıklar zarar görmekte ve bunun sonucunda birey, toplum ve ülkeyi ekonomik, kültürel, fiziksel, biyolojik, sosyal ve siyasal yönden olumsuz etkilemektedir. Tehlike ve tehlikeye bağı risklerin meydana gelmesi sonucunda yaşanan mal ve can kaybının ekonomik ve sayısal çokluğu, günlük yaşamda meydana gelen kesintinin tekrar giderilmesi geçen zaman, dış ülkelerden alınan veya alınmayan yardımlar durumun afet ya da acil durum olarak değerlendirilmesini sağlamaktadır.

Bu çalışmada özellikle Kasım 2002 yılından Türkiye Büyük Millet Meclisinde grup oluşturma sayısına ulaşan iktidar partisi ve diğer partilerin seçim dönemine yönelik yayınlamış oldukları beyannameler incelenmiştir. Seçim beyannamelerinde özellikle afet ve acil durumlara neden olan tehlikelerin gerçekleşmesinden önce, gerçekleştiği an, gerçekleştikten sonrası için yapılacak hazırlıklara ve çalışmalara yönelik olarak iktidar partisi tarafından gerçekleştirilen vaatler ile diğer siyasi partilerin vaatlerine bakılmıştır. İnceleme sonucunda vaatlerin genellikle seçim olana kadar geçen zaman içerisinde olan olaylara özgü olarak şekillendiği ve sadece o seçim dönemiyle kaldığı, uluslararası mevzuatın ve standartların uygulanması gerekliliğinin vurgulanmasına rağmen bilimsel araştırmalar temel alınarak ülkenin kendi kurum ve kuruluşları ile insan kaynağının mevzuat ve standart üretmesinin ve uygulamaya alınmasının hedeflenmediği, vaat edilenlerin tam olarak gerçekleştirilemediği ve yayınlanan mevzuatların tamamen yürürlüğe alınmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Afet ve Acil Durum, Siyasi Parti, Beyanname.

¹ Beykoz Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü,
ahmetcabuk@beykoz.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5302-1847

AFTER IN 2002 TURKISH GRAND NATIONAL ASSEMBLY OF THE GROUP OF POLITICAL PARTIES IN AND EMERGENCY DISASTER DECLARATION

ABSTRACT

When a natural or human-originated danger occurs, human beings, non-human creatures and non-living beings are damaged and as a result, the individual, society and the country are affected negatively in economic, cultural, physical, biological, social and political aspects. The economic and quantitative loss of property and life as a result of the occurrence of danger and danger-related risks, the time it takes to eliminate the interruptions in daily life, the aid received or not received from foreign countries ensures that the situation is evaluated as a disaster or an emergency.

In this study, especially in November 2002, the Grand National Assembly of Turkey's ruling party groups and other parties that reached the number of declarations that they have to create for the post election period were examined. In the election declarations, the promises made by the ruling party and the promises of other political parties regarding the preparations and works to be made before, the moment when the dangers that cause disasters and emergencies occur, and for the aftermath are looked at in the election statements. As a result of the examination, it is emphasized that the promises are generally shaped specifically to the events that took place in the time until the election and remained only with that election period, and the necessity of applying international legislation and standards is not aimed at the country's own institutions and organizations and human resources to produce and implement legislation and standards based on scientific research. It has been concluded that the promises were not fully realized and the published legislation was not fully implemented.

Keywords: Disaster and Emergency, Political Party, Declaration.

GİRİŞ

Belirli bir zaman ve coğrafyada ortaya çıkarak yaşamı tehdit eden, toplumun sosyoekonomik düzen ve etkinliklerine, çevreye, tarihi ve kültürel kaynaklara zarar verme potansiyeli olan doğal ve yapay yani insandan kaynaklı fiziksel olay ve olguya tehlike denilmektedir (AFAD). Tehlike kaynakları doğal ve yapay olgular olabilmektedir. Ülkemiz dikkate alındığında deprem, sel, kaya düşmesi, çığ, erozyon, heyelan vb. doğal tehlikeler olarak örnek verilebilirken endüstriyel kaza, siber saldırı, terör, yıkıcı ve bozucu toplumsal olaylar vb. yapay yani insandan kaynaklı tehlikeler olarak örnek verilmektedir.

Ülkelerin jeolojik ve coğrafi özelliklerine göre var olan doğal tehlikeler farklılık göstermektedir. Yanardağların olduğu bir coğrafyada volkanik aktiviteler yoğun yaşanabilirken yanardağ olmayan bir coğrafyada bulunan bir ülke için volkanik aktivite tehlike olmadığı için bu tehlikeden kaynaklı riskler bulunmamaktadır. Risk bir tehlike kaynağının belirli koşul ve ortamlarda doğurabileceği can, mal, çevresel ve ekonomik gibi değerlerin kaybının gerçekleşme olasılığıdır. Risk sonucu meydana gelen zararlar sosyal çevre, fiziksel çevre, biyolojik çevre, ekonomik çevre vb. birçok alanda ekonomik, çevresel, sosyal kayıplar yaşanmasına neden olmaktadır.

Tehlikenin olmadığı bir yerde tehlikeden kaynaklı riskin oluşması imkansızdır. Volkanik patlamadan kaynaklı zararların oluşması, riskin meydana gelmesi için bölgede aktif yanardağ olması gerekmektedir.

Tehlike ve tehlikeye bağlı risklerin meydana gelmesi sonucunda yaşanan mal ve can kaybının ekonomik ve sayısal çokluğu, günlük yaşamda meydana gelen kesintinin tekrar giderilmesi geçen zaman, dış ülkelerden alınan veya alınmayan yardımlar iki sonucu ortaya çıkarmaktadır. Bu iki sonuç afet ile acil durumdur. İki sonucun oluşmasına doğal ve yapay - insandan kaynaklı- tehlikeler neden olmaktadır.

Acil durum, doğal ve yapay tehlikenin riske dönüşmesi toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olduğu kriz halidir.

Afet, doğal ve yapay tehlikenin riske dönüşmesi toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı kriz halidir (AFAD, 2020).

Türkiye başta olmak üzere dünyanın genelinde tehlikelerin riske dönüşmesi sonucunda acil durum ve afet sonuçları meydana gelmektedir. Acil durum ve afetlerde maddi ve manevi kayıplar birey, toplum ve ülkelerin sosyal, ekonomik ve çevresel yönden zarar görmesine neden olmaktadır. Meydana gelen zararların önlenmesi için kendi mekanizmaları ile devletlerin ve devletlerin bağlı olduğu kuruluşların acil durum ve afete neden olan tehlikelerin sonuçlarından insan, insan dışındaki canlılar ile cansız varlıkları, ekonomilerini korumak için tedbirler alması gerekmektedir. Tedbirlerin belirlenmesi ve alınan tedbirlerin uygulanması için tehlike ve tehlikelerin neden olabileceği risklerin belirlenmesi, tehlike ve riskleri belirleyecek ekibin oluşturulması, müdahale ve iyileştirme aşamaları için hazırlıkların belirlenmesi ve yapılması için yönetim standartları ve yöntemleri geliştirilmesi ve uygulanması gerekmektedir.

Ülkemizde afet ve acil durumlara hızlı, etkili ve kapsamlı bir müdahale edilmesi amacıyla ulusal mevzuat ve planlar geliştirilmiş ve uygulanmaktadır. Bu yönede mevzuat ve planların en temel amacı, tehlike gerçekleşikten sonra hızlı ve etkin şekilde müdahale edilerek en kısa zamanda daha çok hayatın kurtarılması, kesintiye uğrayan yaşam faaliyetlerinin en kısa zamanda normale döndürülerek ekonomik ve sosyal kayıpların en aza indirilmesidir. Bir diğer amaçları ise tehlikelere karşı toplumun her kesimi ile birlikte ülkenin her bir kurum, kuruluş, vakıf, dernek vb. yapılarını bilinçlendirmek, direncini ve kapasitesini arttırarak hazır hale getirmektir.

1939 yılında Erzincan'da meydana gelen deprem sonrasında Türkiye'de doğal ve insandan kaynaklı tehlikelerin neden olduğu afet ve acil durumlara ilişkin politikalar geliştirilmeye başlanmıştır. İlerleyen yıllarda 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlere Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ile yasal boşlukların giderilmesi sağlanmıştır. Afet durumu ile ilgili ilk yasal çalışmalar 1988 yılında çıkarılan Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik ile yasal düzenlemelere devam edilmiştir.

17 Ağustos 1999 Marmara depremi Türkiye için bir dönüm noktası olmuş ve bu tarihten sonra afet ve acil durum koordinasyonu çalışmalarına önem verilmiştir. Afetlerle ilgili yetki ve sorumluluklarının yeniden tanımlanması, afet ve acil durumlarda yetki ve koordinasyonun tek bir elde toplanarak etkin ve hızlı bir şekilde hareket etmek için 2009 yılında yürürlüğe giren 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Afet ve Acil Durum Başkanlığı kurulmuştur (Efe, 2018).

Çevreyi oluşturan unsurlar olan insan, insan dışındaki canlılar ve tüm cansız varlıkların yaşam ve var olma haklarının korunması, geliştirilmesi devletin yükümlüğüdür. Ayrıca çevrenin geliştirilmesi ve çevre sağlığının korunarak herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkının korunması, tabiat varlıkları ile tarih ve kültür değerlerinin ve yapılarının korunması için mevzuat oluşturulması, teşkilatların kurulması ve çalışmasının sağlanması, devlete bağlı birimlerin afet ve acil durumlara neden olan tehlikelerle ilgili hazırlık, müdahale, iyileştirme beceri, kabiliyet ve kapasitesini arttırmak vatandaşların ödevlerini yerine getirmesine katkı sağlamak için bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerini düzenlemek devletin görevidir.

Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir. Devleti yöneten hükümetler 1982 Anayasası'nda belirtilen hususlar dikkate alınarak halk eliyle seçimlerde seçilirler. Seçilen hükümetler anayasaya aykırı olmamak şartıyla devleti yönetmek, kişi hak ve ödevlerini korumak ve devamlılığını sağlamak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama yetkisiyle yasalar çıkartabilir ve aynı şekilde anayasa ve yasalara aykırı olmamak üzere diğer mevzuatları çıkartarak uygulanması ve takibini yapmaktadır (Anayasa, 1982).

Demokratik siyasî hayatın vazgeçilmez unsurları olan ve demokrasi ilkelerine uygun çalışmalar yapmak üzere siyasi partiler Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre uygun olarak yapılan seçimlere katılır ve genel oyla yapılan seçim sonunda geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday cumhurbaşkanı seçilir. Yürütmenin başı olarak Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri arasından veya dışarıdan olmak üzere devleti yönetmek için cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlıklara bakan atamasını yapar. Oluşturduğu kabine ile anayasanın uygulanmasını, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder, kararname ve yönetmelikler çıkartır.

1. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma için 2002 yılından itibaren gerçekleştirilen genel seçimlere katılan ve seçim sonrasında mecliste grubu oluşturan siyasi partilerin seçim öncesi hazırladıkları ve resmi internet sayfaları üzerinden kamuoyu ile paylaşmak üzere yayınladıkları seçim beyannameleri incelenmiştir. İnceleme aşamasında özellikle seçim öncesi afet ve acil durumlara hazırlık ve sonrasına yapılacak çalışmalara yönelik vaatler, hükümette yer alan partinin görev aldığı dönemde iş afet ve acil durumlara yönelik yaptığı çalışmalar dikkate alınmıştır.

Bulgular kısmında 22/ 23/ 24/ 25/ 26/ 27. dönem genel seçimleri seçim beyannamesi başlığı altında siyasi partilere ait seçim beyannameleri, seçim sonunda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından yayımlanan milletvekili sayıları ile bir sonraki genel seçimin yapılacağı tarihe kadar yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

2. ARAŞTIRMA BULGULARI

2.1. 22. Dönem Genel Seçimleri Seçim Beyannameleri

Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından 2002 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde afet ve acil durumlara yönelik olarak herhangi bir konuya yer verilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi tarafından 2002 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde sivil toplum kuruluşlarıyla ortak çalışarak erozyonla mücadele edileceğine yer verilmiştir.

3 Kasım 2002 tarihinde yapılan genel seçimler sonucu 7 Şubat 2003 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yayınlanan albüme göre milletvekili sayıları: Adalet ve Kalkınma Partisi 362, Cumhuriyet Halk Partisi 177, Doğru Yol Partisi 2, Bağımsızlar 6'dır.

Adalet ve Kalkınma Partisi'nin iktidar olduğu 2002- 2007 yılları arasında:

81 ilde olmak üzere toplam 2400 sağlık personelinden oluşan Avrupa'nın en büyük tıbbi kurtarma ekibi kurulmuştur.

2.2. 23. Dönem Genel Seçimleri Seçim Beyannameleri

Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından 2007 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde afetler için oluşturulan ekipler ve ekiplerin kullandığı ekipmanların geliştirilmesi, en az 3500 kişiden oluşacak Ulusal Medikal Kurtarma Ekibinin (UMKE) sayısının her an her bölge için hazır olacak şekilde en az bu sayıda tutulacağına, küresel ısınmayla ilgili olarak daha önce enerji, ulaştırma, tarım ve sanayi gibi sektörel alandaki çalışmalara kararlılıkla devam edileceğine, iklim değişikliği ve küresel ısınmanın olumsuz etkilerinin azaltılması için uluslararası iş birliği yapmaya devam edileceğine yer verilmiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi tarafından 2007 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde fay hatlarına duyarlı bir uzun vadeli olarak yerleşim planının yürürlüğe konulması, halkın toplu olarak kullandığı hastane, okul ve diğer kamu hizmet binaları ile köprü, viyadük ve tünellerin depreme dayanıklı hale getirilmesi, konut, bina ve altyapının depreme dayanıklı hale getirilmesi için binalarda güçlendirme yapılması, güçlendirme yapılamayacak olanların yıkılarak yeniden inşa edilmesi, yeni yapılacak binalarda çağdaş tekniklerin kullanılması, zorunlu deprem sigortasının yaptırılmasının özendirilmesine yer verilmiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi tarafından 2007 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde konut ve her türlü bina üretiminde ısı yalıtımı ve depreme dayanıklılığı esas alan teknoloji ve standart malzeme kullanımının sağlanması, zemin etüdü aşamasından iskan ruhsatı aşamasına kadar etkin bir denetim sağlanarak yapılan konutların güvenli olmasının sağlanması, risk önceliğine göre belirlenen riskli bölgelerde yapılaşmanın önlenmesi, geliştirilecek bir yapı ile tek elden imar- planlama, tapu, kadastro, şehircilik, çevre, doğal afet ve iskanın yönetilmesi, çevre sorunlarının genel kalkınma planı kapsamına alınması ve kapsama çözüm üretilmesine yer verilmiştir.

22 Temmuz 2007 tarihinde yapılan genel seçimler sonucu 8 Aralık 2007 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yayınlanan albüme göre milletvekili sayıları: Adalet ve Kalkınma Partisi 340, Cumhuriyet Halk Partisi 98, Milliyetçi Hareket Partisi 70, Demokratik Toplum Partisi 20, Demokratik Sol Parti 13, Büyük Birlik Partisi 1, Özgürlük ve Dayanışma Partisi 1, Bağımsız 5'tir.

Adalet ve Kalkınma Partisi'nin iktidar olduğu 2007-2011 yılları arasında:

Afet ve acil durum yönetimine yönelik tüm görevlerin tek çatı altında birleştirilerek yetki kargaşası ve dağınıklığın giderilmesi amacıyla Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kurulmuş ve bu sayede afet ve acil durumlara neden olan tehlike sonrasında müdahalenin anında yapılması, koordinasyonun sağlanması ve halkın doğru bilgilendirilmesi sağlanmıştır. İstanbul başta olmak üzere risk altında olan şehirlerde afet koordinasyon birimleri kurulmaya bu dönemde başlanmıştır. Ulaşım altyapı ve üstyapılar güçlendirilmiştir. Eğitim, sağlık, güvenlik ve adalet gibi hizmetlerin yapıldığı kamu binaları güçlendirilmiştir. Afet konutları yapımında anlayış değiştirilmiş ve prefabrik konutlar yerine TOKİ vasıtasıyla sosyal donatıları içerisinde barındıran sağlam, konforlu afet konutları (2007-2011 yılları arasında 18.000 adet teslim yapılmış ve teslim edilmiştir.) üretilmiştir. Yurt dışında (Pakistan, Endonezya, Sri Lanka) meydana gelen deprem ve sel sonucu oluşan afetlere için yardımlar yapılmıştır. 2009 yılında çıkarılan 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Kanunu ile AFAD Başkanlığı kurularak yetki ve sorumluluklar tek bir çatı altında toplanmıştır.

2.3. 24. Dönem Genel Seçimleri Seçim Beyannameleri

Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından 2011 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde depreme karşı mevcut kamu binalarının güçlendirilmesinin yanında yeni yapılacak kamu binası, köprü ve viyadük yapıların yapımında deprem izolatörlerinin kullanılması, içme suyu, atık su, doğal gaz, elektrik ve telefon gibi teknik altyapıların sağlamlaştırılması, zararların en aza indirilmesi için afet yönetiminin afet ve acil duruma neden olan tehlikeler gerçekleşmeden öncesine müdahale edecek şekilde planlanması, afet riskinin azaltılması için yerleşim yerlerinde ihtiyaçların belirlenmesi, afete duyarlı yerleşim yerlerinin ve yapılaşmaya imkan sağlayacak düzenlemelerin yapılması, bölgelere göre doğal afet risklerinin belirlenerek afete neden olan tehlike türüne göre Doğu Karadeniz-Güneydoğu için sel, Kuzey Anadolu-Marmara-Ege için deprem ve orman yangın gibi tehlikeler için risk haritalarının çıkartılması, yapılacak risk analizlerine göre yüksek afet riskine maruz kalabilecek yerleşim yerlerinde TOKİ tarafından güvenilir ve sağlam konut ve iş yeri yapılması, İstanbul'da depreme hazırlık yönünde yapılan çalışmaların hızlandırılması ve denetiminin artırılması, afet yönetimi çerçevesinde akıllı bina, akıllı cadde ve sokak gibi yerleşimlerin oluşturulması, ulaşım ve koordinasyonun düzenli ve hızlı olması için doğalgaz, elektrik, su gibi altyapıların emniyet sistemlerinin geliştirilmesi, tüm afet türlerini kapsayacak şekilde doğal afet sigorta sisteminin geliştirilmesi, tehlike sonrasında yaşamın devam edeceği ve tüm tehlikelere karşı hazır, hasarların azaltılacağı ve en kısa sürede yenileneceği, modern şehirlerin oluşturulması, afetlerle etkin mücadele için acil durum haberleşme altyapısının güçlendirilmesi, tahliye koridoru, toplanma ve geçici barınma, afet destek merkezi ve acil durum tesislerinin inşa edilmesi, mahalle ölçeğinde sürekli olarak kullanıma hazır olarak tam donanımlı afet ve acil durum yönetim altyapısının kurulması, vatandaşların afetler konusundaki farkındalıklarını arttırmak için afet öncesi ve sonrasına yönelik eğitimler verilmesi, nüfusun yoğun olduğu ve deprem riski olan bölgelerde hava ambulansı helikopterleri için pist alanlarının arttırılması, araştırma ve geliştirme çalışmaları yürütülerek kentsel altyapı sektöründe kullanılan malzemelerin afetlere dayanıklı olarak üretilmesinin sağlanması yer almıştır.

Milliyetçi Hareket Partisi tarafından 2011 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde yerleşme ve kentleşmenin afete duyarlı olması ve doğal, tarihi ve kültürel varlıkların korunması ve yaşatılması, yapılacak yeni bir idari yapılanma ile çevre, doğal afet, imar-planlama, tapu, kadastro, iskan başlıklarının tek bir çatı altında toplanması, zemin etüdü aşamasından iskan ruhsatı aşamasına kadar yapılacak etkin bir denetim sağlanmasıyla teknolojinin ve standart malzeme kullanılmasıyla sağlıklı, güvenli, kaliteli ve ekonomik konut üretimi yapılarak ısı yalıtımı ve depreme dayanıklı binaların yapılması, her türlü yapılaşmanın coğrafi ve jeolojik etütleri tamamlanmış, başta deprem başta olmak üzere sel, heyelan ve diğer doğal afetlere karşı güvenli alanlarda kurulması, mevcut yerleşimlerde deprem, sel, heyelan gibi doğal tehlikelere kentsel dönüşüm projelerinin uygulanması, kırsal kesimde afete maruz bölgelerdeki yerleşimlerin afet açısından daha güvenli alanlara taşınması, doğal afetlerin zararlarının en aza indirebilmesi için hukuki, fiziki ve beşeri vb. tüm alanlarda hazır durumda olunması, arazi kullanımı ve imar planlarında risk önceliğine göre alanların belirlenmesi ve riskli bölgelerde yapılaşmanın önlenmesi için düzenlemeler yapılması, eğitim kurumları ve kitle iletişim araçları vasıtasıyla vatandaşlara afet öncesinde, anında ve sonrasında uygulanması zorunlu olan afete hazırlık, acil müdahale yöntemleri ve davranış şekillerinin anlatılması yer almıştır.

Cumhuriyet Halk Partisi tarafından 2011 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde küresel ısınmayla mücadele için ulaştırmada deniz ve demiryolları ile taşımaya ağırlık verilmesi, termik santrallerde yakma teknolojilerinin (kaliteli yakıt kullanımı, az karbon, yüksek verim içeren teknolojiler) iyileştirilmesinin zorunlu hale getirilmesi, Ulusal İklim Değişikliği Strateji Belgesi'nin hazırlanması yer almıştır.

12 Haziran 2011 tarihinde yapılan genel seçimler sonucu 10 Kasım 2011 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yayınlanan albüme göre milletvekili sayıları: Adalet ve Kalkınma Partisi 326, Cumhuriyet Halk Partisi 135, Milliyetçi Hareket Partisi 52, Barış ve Demokrasi Partisi 29, Katılımcı Demokrasi Partisi 1, Bağımsız 6'dır.

Adalet ve Kalkınma Partisi'nin iktidar olduğu 2011- 2018 yılları arasında:

Türkiye Afet Müdahale Sistemi kurulmuş ve bu sayede esnek, anında ve etkin bir şekilde "sıfırıncı dakikaya hazırlıklı" olmak için tüm kamu, sivil, özel sektör kurum ve kuruluşların rol ve sorumlulukları belirlenmiştir. AFAD il müdürlükleri taşra teşkilatları yeniden yapılandırılmış ve 5600 sayılı bir kadro tahsis edilmiştir. 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu yürürlüğe girmiş ve bu kanun ile tapu ve konut kredisi işlemlerine ek olarak elektrik ve su abonelik işlemlerinde de Zorunlu Deprem Sigortası (ZDS) kontrolüne başlanması sağlanmıştır. Doğal afet sigorta sistemi yaygınlaşmış ve etkin hale gelmiştir. 27 tane olarak kurulması öngörülen afet lojistik merkezlerinin yarısı kurulmuştur. Bütünleşik afet tehlike haritalarının oluşturulmuştur. Başta 4 il olmak üzere kesintisiz ve güvenli haberleşme sistemlerinin kurulması faaliyetleri tamamlanmıştır. 2013 yılında Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) yürürlüğe girmiştir. İstanbul'u muhtemel bir depreme hazırlayabilmek amacıyla İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi oluşturulmuştur. Bu proje kapsamında öncelikli kamu binalarının sismik risk açıdan güçlendirilmesi veya yıkılıp yeniden yapılması için Acil Durum Hazırlık Projesi kapsamında 1 milyar 213 milyon Avro dış finansman kullanılmıştır.

2010-2014 yılları arasında 41 bin afet konutu yapılmıştır. Kriz yönetiminden risk yönetimine geçiş çerçevesinde Türkiye Afet Risk Yönetim Sistemi kurulmuştur. İlk olarak Kahramanmaraş'ta uygulanmıştır. Bütünleşik Afet Tehlike Haritalarının Oluşturulması Projesi kapsamında teknik kılavuzlar ve standartlar geliştirilmiştir. İnsandan kaynaklı tehlikeler (Ulaşım, endüstriyel, maden, kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer kazalar, iklim değişikliği, kritik yapı çökmeleri) alanında kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılmış ve güçlü bir koordinasyonla Türkiye'nin Teknolojik Afetler Yol Haritası hazırlanmıştır. Afete Hazır Türkiye kampanyası yapılmıştır. Bu kampanya çerçevesinde bir milyondan fazla vatandaşa çeşitli başlıklarda (Afete Hazır Aile, Afete Hazır Okul, Afete Hazır İşyeri, Afete Hazır Gençler ve Afete Hazır Medya) eğitim verilmiştir. Bilim ve teknolojiye dayanarak geliştirilen Afet Yönetim ve Karar Destek Sistemi Projesi ile Kesintisiz ve Güvenli Haberleşme Sistemi (KGHS) Projesi yürütülmüştür. Bütünleşik afet yönetiminin tüm aşamalarının elektronik ortamdan takip edilerek yönetilebilmesine imkân sağlayan coğrafi bilgi sistemi tabanlı bir karar destek sistemi olan olay komuta modülünün ilk aşaması Afet Yönetim ve Karar Destek Sistemi Projesi (AYDES) kapsamında tamamlanmış ve kullanılmıştır. 15 bölgede Afet Lojistik Merkezleri kurulmuş ve faaliyete başlamıştır. 600 bin kişiyi barındırabilecek çadır stoku oluşturulmuştur. Kamu geliştirilen koordinasyon ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılarak Suriye, Irak, Filistin, Libya, Somali, Pakistan başta olmak üzere çeşitli ülkelerdeki insanlara ırk, din, dil, ayrımı gözetmeden insani yardım yapılmıştır. 2013 yılında yayınlanan Küresel İnsani Yardım Raporuna göre Türkiye GSYH'sinin yüzde 0,21'ini insani yardıma ayırmış ve milli gelire oranla en çok insani yardım yapan ülke olmuştur. Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Donör Destekleme Grubuna üye olan Türkiye BM tarafından gerçekleştirilecek insani yardımlarda söz sahibi olmuştur.

2.4. 25. Dönem Genel Seçimleri Seçim Beyannameleri

Türkiye Büyük Millet Meclisi 25. döneminde görev alacak milletvekillerinin belirlenmesine yönelik 7 Haziran 2015 tarihinde yapılan seçim sonuçlarına göre seçime giren partilerden hiçbiri tek başına iktidar olmaya yeter milletvekili sayısına (276) ulaşamadığı ve koalisyon kurulamadığı için hükümet kurulamamıştır.

Anayasa gereği Cumhurbaşkanı erken seçim kararı almış ve Yüksek Seçim Kurulu alınan erken seçim kararına esas alarak 26. dönem milletvekili seçimi için 1 Kasım 2015 tarihinde seçim yapılmasına karar verilmiştir.

Siyasi partiler tarafından seçim beyannamelerinde güncellemeler yapılarak 1 Kasım 2015 seçimleri için yayınlamışlardır.

2.5. 26. Dönem Genel Seçimleri Seçim Beyannameleri

Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından 2015 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde AFAD koordinasyonunda afetlere dirençli bir ülke ve toplum oluşturulması, Türkiye genelinde her ilde standart, tip ve kalitede afet ve acil durum yönetim merkezlerinin kurularak afet ve acil durumlara ilişkin hizmetlerin ve kurumlar arası ilişkinin yerelde tek merkezde ve etkin yürütülmesi, havadan arama-kurtarma kapasitesinin ülkenin her bir noktasına en çok 90 dakika içerisinde ulaşmaya imkan sağlayacak şekilde geliştirilmesi, kesintisiz ve güvenli haberleşme ağının 2017 sonuna kadar her ili kapsamaması, afetler hakkında farkındalığın artırılması için ülke vatandaşlarına yönelik olarak eğitimlerin artırılması ve halkın afetlere daha dirençli olmasının sağlanması, risk azaltmanın öncelik haline almak üzere halkta yüksek seviyede bilinç, yeteri sayıda lojistik merkez, geçici iskan altyapısı, güçlü arama-kurtarma ve müdahale kapasitesi, afetlere dayanıklı yapı stoku konularında çalışmalar yapılması, doğal afet sigorta sisteminin yaygınlaştırılması çalışmalarına devam edilmesi, yapı denetimi mevzuatını yeniden düzenlenmesiyle inşaatların denetiminin bağımsız, ehil, yetkili kişi ile kurumlar aracılığıyla güçlendirilmesiyle afetlere daha dayanıklı altyapı tesislerinin inşa edilmesi, bütüncül bir çerçeve yasa çıkarılmasıyla afet yönetimi konusunda risk yönetimi ve toplumun direncinin artırılmasına yönelik faaliyetlere yer verilmesi, mekânsal planlama mevzuatı ile arazi kullanım kararları içeren çeşitli mevzuatların 7269 sayılı Yasa ile uyumlu hale getirilmesi, afet ve acil durum hizmetlerinden sorumlu kurum ve kuruluşların sorumluluklarının ve görev dağılımının yeniden tanımlanması, Birleşmiş Milletler tarafından ilk defa yapılacak olan Dünya İnsani Yardım Zirvesine ev sahipliği yapılması, sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yaparak en kötü afet senaryolarına hazırlıklı olunması amacıyla dönüşüm sürecinin tamamlanması ve sürdürülebilir kalkınma modelinin geliştirilmesi, Türkiye Afet Yönetim Strateji Belgesinin tamamlanması, bölgesel afet eğitim merkezlerinin ve gezici afet eğitim merkezlerinin sayısının artırılması, bütüncül afet tehlike haritasının hazırlanması, Türkiye Afet Bilgi Bankasının kurulması, bilimsel çalışmaların desteklenmesi yer almıştır.

Milliyetçi Hareket Partisi tarafından 2015 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde kent yönetim bilgi sistemi oluşturulmasıyla kentin coğrafî, beşerî ve fiziki yapısı ile ulaşım, haberleşme ve diğer hizmet ihtiyaçlarına yönelik planlamaların yapılması, afetlere karşı duyarlı “akıllı kentlere” geçiş sağlanması, zemin etüdü aşamasından iskan ruhsatı aşamasına kadar yapılacak etkin bir denetim sağlanmasıyla teknolojinin ve standart malzeme kullanılmasıyla sağlıklı, güvenli, kaliteli ve ekonomik konut üretimi yapılarak ısı yalıtımı ve depreme dayanıklı binaların yapılması, Afet öncesinde, anında ve sonrasında uygulanması zorunlu olan afete hazırlık, acil müdahale yöntemleri ve davranış şekillerinin eğitim kurumları ve kitle iletişim araçları vasıtasıyla vatandaşlara anlatılması ve onlarda afet farkındalığı oluşturulması, afete maruz kalmadan önce hukuki, fiziki ve beşeri tüm alanlarda hazır durumda olunması ve doğal afetlerin zararlarının en aza indirilebilmesinin temin edilmesi, kırsal kesimde afete maruz bölgelerdeki yerleşimlerin süratle afet açısından daha güvenli alanlara taşınması yer almıştır.

Cumhuriyet Halk Partisi tarafından 2015 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde kentsel seyreltme yapılarak deprem riski altındaki her yerde kolay ulaşılabilecek ve güvenli alanlar oluşturulması ve bu alanların amacı dışında kullanılmasının önlenmesi, yerel yönetimlerle birlikte doğal afet riski yüksek olan yerleşim yerlerinde afete karşı alınacak önlemlerin ve afet sonrası müdahale planlamasının hazırlanması, hem ulusal, hem de yerel ölçekli platformlar oluşturulmasıyla risk altındaki bölgelerde yaşayan yurttaşlarla birlikte risk azaltma kararlarının alınması, riskleri azaltmak üzere belediyeler ile Sakınım Planlarının hazırlanması ve kentlerde “sakınım planı” uygulamalarında, AFAD, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve yerel yönetimler arasındaki görev ve sorumluluk dağılımının düzenlenmesi, afet riski taşıyan alanlardaki kentsel dönüşümle ilgili mevzuatın yeniden düzenlenerek bu alanlarda kaynakları artırarak kentsel dönüşüme hız kazandırılması, deprem riski taşıyan alanlarda, kentsel dönüşümün can güvenliğini tehlikeye atmadan gerçekleştirilmesi, güvenli konutları üretilerek hak sahiplerine verilmesi, Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) mevzuatının yeniden düzenlenmesi ve sistemin, riskleri azaltma hedefiyle işletilmesi ve yerel yönetimlerle bağlantılı kılınmasının sağlanması yer almaktadır.

Halkların Demokratik Partisi tarafından 2015 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde afet ve acil duruma neden olan tehlikeler gerçekleşmeden öncesi, gerçekleştiği esna ve gerçekleştikten sonraki süreçte yönelik yapılacak çalışmalara yer verilmemiştir.

2017 yılında kurulan İYİ Parti 2015 yılında siyasi parti olarak 1 Kasım 2015 genel seçimlerine girmemiştir.

1 Kasım 2015 tarihinde yapılan genel seçimler sonucu 1 Mayıs 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yayınlanan albüme göre milletvekili sayıları: Adalet ve Kalkınma Partisi 316, Cumhuriyet Halk Partisi 116, Milliyetçi Hareket Partisi 35, Halkların Demokratik Partisi 48, İYİ Parti 21, Bağımsız 1’dir.

Adalet ve Kalkınma Partisi’nin iktidar olduğu 2015-2018 yılları arasında:

Hafif ve ağır tonajlı, tam donanımlı çok sayıda kurtarma aracı hizmete sunulmuştur. Türkiye genelinde 25 ilde lojistik depo kurulmuş ve faaliyete geçirilmiş ve bu sayede afetlerden sonra etkin ve hızlı müdahale sağlanacak şekilde barınma hizmetlerinin karşılanması için çadır ve çadır içi malzemeleri depolanmıştır. Afet yönetiminde kullanılacak internet tabanlı yazılım uygulaması Afet Yönetim ve Karar Destek Sistemi (AYDES) ile coğrafi bilgi sistemleri üzerine inşa edilmiş, afet anında tüm kaynakları etkin bir şekilde yönetebilen karar destek mekanizmalarına sahip örnek bir sistem oluşturulmuştur. Yüksek standartlarda altyapı ile AFAD’ın deprem gözlem ağı çağdaşlarıyla aynı seviyeye çıkartılmıştır. Olası Marmara depreminin öncesi ve sırasında meydana gelebilecek fiziksel aktivitenin izlenmesi amacıyla 7 adet derin kuyu sismik istasyonunu 300 metre derinliğe kurulmuş ve veri akışını başlatılmıştır. AFAD Deprem Mobil Uygulaması vatandaşların kullanımına sunulmuş ve bu sayede depremler hakkında anlık bilgilere akıllı telefon ve tabletler üzerinden ulaşım imkânı sağlanmıştır. 2011 Van depremi ve 2014 Soma’da meydana gelen maden kazası sonucu kazazedeler ve aileleri için yaklaşık 26.626 konut inşa edilmiş ve hak sahiplerine verilmiştir. Afete Hazır Türkiye kampanyası çerçevesinde 10 milyona yakın vatandaşa ulaşılmıştır.

Depreme dayanıklı yapılaşma ve depremlere dirençli şehirleşmesine katkı sağlaması amacıyla Türkiye Deprem Tehlike Haritası ve Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği yürürlüğe konulmuştur. Türkiye dışındaki birçok ülkeye insani yardım yapılmıştır.

2.6. 27. Dönem Genel Seçimleri Seçim Beyannameleri

Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından 2018 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde

Türkiye Afet Yönetimi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (TAYSB) ile afet yönetimi çerçevesinin belirlenmesi, risk azaltma planı, iyileştirme planı ve ulusal radyasyon acil durum planı gibi planlarla bakanlık, kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonunun ve yerele ulusal desteğin verilmesi, düşman saldırıları ile afet ve acil durum tehlike haberlerinin tehdit altındaki yerleşim merkezlerinde yaşayan halka ve kurumlara ulaştırılması amacıyla kurulan haber alma, ikaz ve alarm sistemini ülke genelinde yaygınlaştırılması, 2016 yılında başlatılan Kimyasal, Biyolojik, Radyoaktif ve Nükleer (KBRN) Kapasite Geliştirme Projesi ile ülke genelinde meydana gelebilecek ve sivil halkı etkileyebilecek bir olaya etkin bir şekilde müdahale edilmesi ve oluşabilecek hasarın en aza indirilmesi için müdahale kapasitesinin üst düzeye çıkarılması, Türkiye'nin standart KBRN yönetim modelinin oluşturulması, 8 farklı teknolojik afeti kapsayan Teknolojik Afetler Yol Haritası Belgesi ile 2014-2023 yılları arasındaki hedefler ve gereksinimlere yönelik tüm süreçlerin izlenmesi, AFAD gönüllülük sistemi ile afet yönetiminin herhangi bir evresinde gönüllü olarak rol almak isteyen kişilerin; belirli standartlar doğrultusunda sürece dâhil edilmesini, belgelendirilmesini, eğitimlerle kapasitelerinin artırılmasını ve gönüllülük sistemi içerisindeki performanslarının takip edilmesi, teknolojik ve lojistik altyapının güçlendirilmesi ile afetlere müdahale hız ve kabiliyetin artırılması, Kesintisiz ve Güvenli Haberleşme Sistemi Projesinin hayata geçirilerek fiber altyapı, GSM, telsiz ve uydu bağlantılarının alternatifli bir şekilde kullanılmasıyla ses ve veri haberleşmesi sağlayabilen kapsamlı bir altyapının oluşturulması, ülke genelinde dağıtılan uydu telefonları, kurulan telsiz altyapıları, deprem verileri, afet ve acil durumlarda üretilen veriler ve AFAD'ın kurumsal verilerinin tutulacağı ve tek bir merkezden hizmet sağlayan Türkiye Afet ve Acil Durumlar Yönetimi Operasyon Merkezinin kurulması, lojistik depo bulunmayan 56 ilde afet ve acil durum hallerinde afetzedelerin geçici barınmalarını sağlamak amacıyla barınma malzemelerinin stoklandığı cep depo kurulması, afet anında tüm ekiplerce mobil olarak daha hızlı ve dinamik bir sistem oluşturulması için AYDES yazılımının mobil platforma taşınması yer almıştır.

Milliyetçi Hareket Partisi tarafından 2018 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde yerleşimlerin afete duyarlı olması, hukuki, fiziki ve beşerî tüm alanlarda afete maruz kalmadan önce önlem alınarak doğal afetlerin zararlarının en aza indirilebilmesi yer almaktadır.

Cumhuriyet Halk Partisi tarafından 2018 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) mevzuatının yeniden düzenlenmesi, deprem riski altındaki yerlerde kolay ulaşılabilen ve güvenli alanların oluşturulması ve bu alanların amacı dışında kullanılmasının önlenmesi, yerel yönetimlerle birlikte doğal afet riski yüksek olan yerleşim yerlerinde afete karşı önlemleri almak için afet sonrası müdahale planlarının hazırlanması hem ulusal hem de yerel ölçekli platformlar oluşturarak risk altındaki bölgelerde yaşayan yurttaşlarla birlikte risk azaltma kararlarının alınması, belediyelerle birlikte riskleri azaltmak amacıyla sakınım planlarının hazırlanması, afet riski taşıyan alanlarda kaynakların artırılarak kentsel dönüşüme hız kazandırılması, kamu bankalarının kaynak temin etmesiyle başta İstanbul olmak üzere, deprem ve doğal afet riskinin yüksek olduğu kentlerde güçlendirme ve yeniden inşa projelerinin yapılması yer almaktadır.

İYİ Parti tarafından 2018 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde tabiat kuralları çerçevesinde modern kentleşme ilkelerine uygun, doğal afetlerden en az etkilenecek tarzda tarihi ve kültürel değerlerin korunması ilkeleri ile uyumlu, insan ihtiyaçlarını karşılayacak sosyal, ekonomik ve rekreasyonel fonksiyonlara sahip yaşam kalitesini yükseltmesi yer almaktadır.

Halkların Demokratik Partisi tarafından 2018 genel seçimine yönelik olarak yayınlanan seçim beyannamesinde afet ve acil duruma neden olan tehlikeler gerçekleşmeden öncesi, gerçekleştiği esna ve gerçekleştikten sonraki sürece yönelik yapılacak çalışmalara yer verilmemiştir.

24 Haziran 2018 tarihinde yapılan genel seçimler sonucunda 9 Temmuz 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yayınlanan albüme göre milletvekili sayıları: Adalet ve Kalkınma Partisi 290, Cumhuriyet Halk Partisi 144, Milliyetçi Hareket Partisi 49, Halkların Demokratik Partisi 67, İYİ Parti 42 Milletvekili, Saadet Partisi 2, Demokrat Parti 1, Büyük Birlik Partisi 1'dir.

SONUÇ

Doğal veya insandan kaynaklı tehlikelerin risk dönüşmesi afet durumu veya acil durum sonucunu doğurmaktadır. Olağan dışı doğa olaylarının meydana gelmesi sonucu afet riskinin meydana gelme ihtimali dikkate alınarak Dünya Risk Endeksi oluşturulmaktadır. Dünya Risk Endeksi ülkenin doğal tehlikelere “maruz kalma” ve doğal tehlikelerden kaynaklı “zarar görebilirliğin” çarpılması sonucu elde edilmekte ve ülke risk endeksi olarak belirlenmektedir. Maruz kalma; fırtına, deprem, kuraklık, sel gibi doğal tehlikelerin insan nüfusu ve korunan diğer varlıklar üzerindeki tehditleri kapsamaktadır. Zarar görebilirlik ise duyarlılık, başa çıkma, adaptasyon bileşenlerini kapsayan ve toplumsal alan üzerindeki durum olarak değerlendirilmektedir. Türkiye dünya risk etmeni sıralamasında 180 ülke arasında 113, maruz kalma bakımından 108, zarar görebilirlik bakımından 112'nci sırada yer almaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından yayınlanan istatistiklere bakıldığında Türkiye’de can ve mal kaybına neden olan tehlikeler sırasıyla deprem, heyelan/ kaya düşmesi, sel/ su baskını, çığ olarak verilmiş olup en çok hasara bu olaylar neden olmaktadır.

2019 yılında 23.646 deprem (164 tanesi 4-4.9; 18 tanesi 5-5.9; 2 tanesi ise 6 ve üstü büyüklüğünde olmuştur.), 245 heyelan/ kaya düşmesi olayı, 499 sel/ su baskını olayı, 10 çığ olayı meydana gelmiştir (AFAD, 2020).

Türkiye sahip olduğu jeolojik ve coğrafik özellikleriyle deprem, sel, kaya düşmesi gibi tehlikelerin sayısal olarak çok olduğu bir ülkedir. Bu sebeple günlük yaşamın devamlılığının kesintiye uğramadan devam etmesi veya kesintiye uğrayan günlük yaşamın en kısa sürede sürdürülebilirliğinin sağlanması için devlete bağlı ilgili kurumlar tarafından risk yönetimi (risk ve zarar azaltma, hazırlık) ve kriz yönetimi (müdahale, iyileştirme) için çalışmaların yapılması gerekmektedir. Yapılacak çalışmalarda afet ve acil duruma neden olan tehlikeler gerçekleşmeden öncesi, gerçekleştiği esna ve gerçekleştikten sonraki sürece yönelik yapılacak çalışmalara yer verilmesi tehlikelerden kaynaklı maddi ve manevi kayıpların niteliğinin ve sayısının düşmesinde etkili olacaktır.

83 milyon 154 bin 997 vatandaşa sahip Türkiye’de 127 devlet, 70 vakıf ve 4 vakfa bağlı meslek yüksekokulu olmak üzere 207 yükseköğretim kurumu ve bu kurumlarda öğrenim gören 5.237.169 öğrenci (YÖK, 2020), 10 bin 669 okul öncesi, 24 bin 739 ilkökul, 18 bin 935 ortaokul, 12 bin 506 ortaöğretim düzeyinde olmak üzere toplam 66 bin 849 olmak üzere Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul bulunmaktadır. 81 ilde toplam 2.950 tane belediye bulunmaktadır. Bu sebeple afet ve acil duruma neden olan tehlikeler gerçekleşmeden öncesi, gerçekleştiği esna ve gerçekleştikten sonraki sürece yönelik yapılacak çalışmalarda devlet, devlete bağlı kurumlara ek olarak belediye, öğretim kurumu ve halkın aktif olarak görev alması için görevlendirme ve yetkilendirmelerin yapılması, eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi, araç-gereç ve malzeme yönünden tedariklerin yapılması ve bunların sürekli kullanılabilir durumda tutulması gerekmektedir. Özellikle üniversite ve liselerde arama ve kurtarmaya yönelik öğrenci kulüp ve topluluklarının kurulması ve buralarda görev alan öğrencilerin her yıl eğitimlerinin yenilenmesi, bu okullarda eğitim gören ve eğitim alan kişilere yönelik her eğitim ve öğretim dönemi başında afet ve acil durumlara neden olan tehlikelerle ilgili bilinçlendirme ve farkındalık çalışmalarının yapılması olası tehlikelerden kaynaklı zararların önlenmesine ve azaltılmasına katkı sağlayacaktır. İlkokul ve ortaokul seviyesinde eğitim veren okullarda öğrenci velilerine yönelik yapılacak teorik ve uygulamalı eğitimler sayesinde öğrenci ve velisinde farkındalık kazandırılması, evlerin tehlikelere karşı güvenli olması imkânı yaratılabilecektir.

Çeşitli sebeplerle diğer ülkelerden gelerek Türkiye’de yaşayan 3,6 milyonu Suriye vatandaşı ve 330 bine yakın farklı ülkelerin vatandaşı olan 4 milyon civarında mülteci ve göçmen bulunmaktadır (UNHCR, 2020). Bir afet ve acil duruma neden olan tehlike gerçekleştikten sonrasında özellikle farklı dilde konuşan insanların kurtarılması ve rehabilitasyonu vb. durumlarında etkin olunması için Suriyeli göçmenler başta olmak üzere ülkemizde yaşayan yabacıların ana dilinde eğitim ve farkındalık çalışmaları ile belgelendirilmesini, eğitimlerle kapasitelerinin artırılması yapılmalıdır.

Türkiye’de afet ve acil durum sonucunu doğuran doğal ve insandan kaynaklı tehlikeler öncesi/ esnası/ sonrasında yönelik olarak uluslararası ve çağdaş mevzuat ve standartların referans alınarak ülkenin coğrafi, sosyal ve kültürel yapısına uygun olarak bilimsel bilgi temelli olarak özgün, gerçekçi ve geliştirilebilir mevzuat ve teknolojinin üretilmesi ve uygulanması için siyaset üstü çalışmaların yapılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı, 2020, URL Adresi: <https://www.afad.gov.tr/aciklamali-afet-yonetimi-terimleri-sozlugu>, Erişim Tarihi: 24 Temmuz 2020.
- AK Parti 2002 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: <https://www.akparti.org.tr/media/318780/3-kasim-2002-genel-secimleri-secim-beyannamesi-sayfalar.pdf>, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- AK Parti 2007 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: <https://www.akparti.org.tr/media/318777/22-temmuz-2007-genel-secimleri-secim-beyannamesi-sayfalar.pdf>, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- AK Parti 2011 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: <https://www.akparti.org.tr/media/318778/12-haziran-2011-genel-secimleri-secim-beyannamesi-1.pdf>, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- AK Parti 2015 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: <https://www.akparti.org.tr/media/318795/7-haziran-2015-edited.pdf>, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- AK Parti 2018 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: <http://www.akparti.org.tr/media/271931/secim-beyannamesi-2018.pdf>, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- Anayasa, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Kanun Numarası: 2709 Resmî Gazete Tarihi: 18.10.1982, Resmî Gazete Sayısı: 17863 (Mükerrer).
- CHP 2002 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: <https://chp.azureedge.net/b6bdceb40e6f4f4d8fe40f11ce4cbd30.pdf>, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- CHP 2007 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: <https://chp.azureedge.net/a8a787fdd8024b5e8753a33a81fd0a40.pdf>, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- CHP 2011 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: <https://chp.azureedge.net/2a443c86b19546e7b44a41bd05750242.pdf>, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- CHP 2015 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: <https://chp.azureedge.net/1ad6a863883e456ea3eb6c84db38c771.pdf>, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- CHP Parti 2018 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: <http://secim2018.chp.org.tr/files/CHP-SecimBildirgesi-2018-icerik.pdf?v=3>, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- EFE, T., 2018, Olay Yönetim Sistemi, Türkiye’de Olay Yönetimine Genel Bakış, Atatürk Üniversitesi Yayınları, Erzurum.

- HDP 2015 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: https://www.hdp.org.tr/images/UserFiles/Documents/Editor/HDP%20Se%C3%A7im%20Bildirgesi%20Tam%20Metin.pdf?__cf_chl_jschl_tk__=077239834f0d92e06bade9b02de4fa2141592e7e-1594992345-0-AeMnge9wNhe5IsbTHPG-g5BJm4uuAv5Km8J-ZRCuHLH9AYKheL2A94AlvjUdol0iRZxrTkn9O21kz7IKV98G-WHy4qNYwVsgycYL1Nulz8rqYS28X2WrMmRLYg_JS-BWQjXzQzEmiqmPgLwReRlisdMI__iesYMrGzWIppHLPYwvRNuPo5__B0dYmAxV2X7PSW0kpwY_1NFddFiqWjNyNQJvINcR6Tetx9qu2PzNywPTDRKPA6thvn8ITvxXt3heHBY4LYMMY01Td81AWwoRQUAszSaQIO1xx63e6fbXzrxkHMU7XBSO OA8xC5u-tBKrawZS2zCWBD-hQrxoddf81tI98TZ873Md0UspWS_uIWQ-ISfdiy3XbnsfILPei0N_kZA, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- HDP 2018 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: https://drive.google.com/file/d/1WAN9IPaGd0IUh_3TmYdcl0fZsvcNn6VI/view, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- İstatistik, Birleşmiş Milletler Mülteci Örgütü Türkiye, 2020, URL Adresi: <https://www.unhcr.org/tr/unhcr-turkiye-istatistikleri>, Erişim Tarihi: 11 Haziran 2020.
- İYİ Parti 2018 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: https://iyiparti.org.tr/Assets/pdf/iyi_parti_programi.pdf, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- Kanun, 5902, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Resmî Gazete Tarihi: 17.06.2009, Resmî Gazete Sayısı: 27261.
- MHP 2007 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/bitstream/handle/11543/919/200902631_2007.pdf?sequence=1&isAllowed=y, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- MHP 2011 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: https://www.mhp.org.tr/usr_img/_mhp2007/kitaplar/MHP_2011_SecimBeyannamesi.pdf, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- MHP 2015 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: https://www.mhp.org.tr/usr_img/mhpweb/1kasimsecimleri/beyanname_1kasim2015.pdf, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- MHP 2018 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi, URL Adresi: https://www.mhp.org.tr/usr_img/_mhp2007/kitaplar/24haziran2018_secim_beyannamesi_tam_web.pdf, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- NTV, URL Adresi: <https://www.ntv.com.tr/egitim/meb-egitim-ogretim-istatistiklerini-acikladi,lShpxzBaC0mdXGSjqjOppg#:~:text=Resmi%20okullarda%20571%20bin%20351,bin%2062%20pansiyonlu%20okul%20bulunuyor>. Erişim Tarih: 11 Haziran 2020.
- Rapor, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Yerel Yönetimler, 2014, URL Adresi: http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/10/10_YerelYonetimler.pdf, Erişim Tarihi: 11 Haziran 2020.
- Rapor, Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2020, URL Adresi: <https://istatistik.yok.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 11 Haziran 2020.
- TBBM Albümü 22. Dönem, 2003, UR Adresi: https://www.tbmm.gov.tr/docs/22_donem_mv_album.pdf, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.

- TBBM Albümü 23. Dönem, 2007, UR Adresi:
https://www.tbmm.gov.tr/docs/23_donem_mv_album.pdf, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- TBBM Albümü 24. Dönem, 2011, UR Adresi:
https://www.tbmm.gov.tr/docs/24_donem_mv_album.pdf, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- TBBM Albümü 25. Dönem, 2015, UR Adresi:
https://www.tbmm.gov.tr/docs/25_donem_mv_album.pdf, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- TBBM Albümü 26. Dönem, 2015, UR Adresi:
https://www.tbmm.gov.tr/docs/26_donem_mv_album.pdf, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- TBBM Albümü 27. Dönem, 2015, UR Adresi:
https://www.tbmm.gov.tr/docs/27_donem_mv_album.pdf, Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020.
- Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, 2020, Afet Yönetimi Kapsamında 2019 Yılına Bakış ve Doğa Kaynaklı Olay İstatistikleri, URL Adresi: https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/e_Kutuphane/Kurumsal-Raporlar/Afet_Istatistikleri_2020_web.pdf, Erişim tarihi: 10 Mayıs 2020.